

Alþingi - Umhverfis- og samgöngunefnd
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 23. febrúar 2015
UST201502-446

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál 424. mál

Umhverfisstofnun vísar til erindis nefndasviðs Alþingis (umhverfis- og samgöngunefnd) dags. 9. febrúar 2015 þar sem óskað er umsagnar stofnunarinnar um frumvarp til laga um loftslagsmál (EES-reglur, geymsla koldíoxíðs, vistvæn ökutæki), 424. mál, til umsagnar Umhverfisstofnunar. Umhverfisstofnun hefur tekið frumvarpið til skoðunar og hefur eftirfarandi athugasemdir við frumvarpið:

Um 1. gr.

Í 1. gr. í frumvarpinu er lagt til að bætt verði við eftirfarandi skilgreiningu í 3. gr. laganna: „*Geymsla koldíoxíðs í jarðlögum: er niðurdæling og geymsla koldíoxíðs neðanjarðar í jarðlögum.*“

Umhverfisstofnun leggur til að skilgreinunginni verði breytt þannig að hún sé skýrari og taki af hugsanlegan vafa um það hvort niðurdæling ein og sér, án geymslu, geti talist til geymslu koldíoxíðs í jarðlgum sem og að færa hana til betra samræmis við enska skilgreiningu hugtaksins sem er að finna í tilskipun 2009/31/EB: „‘geological storage’ of CO₂ means injection accompanied by storage of CO₂ streams in underground geological formations.“

Lagt er til að 1. gr. orðist svo:

„Eftirfarandi breyting verður á 3. gr. laganna.

Á eftir 7. tölul. kemur nýr töluliður, svohljóðandi: *Geymsla koldíoxíðs í jarðlögum: er niðurdæling ásamt geymslu koldíoxíðs í jarðlögum neðanjarðar.*“

Um b-lið 1. mgr. 3. gr. frumvarpsins

Í umsögn sinni til umhverfis- og auðlindaráðuneytisins um ákvæði frumvarpsdraganna gerði Umhverfisstofnun athugasemd við ákvæði um innkaup opinberra aðila á vistvænum bifreiðum. Í umsögninni sagði: „*Í ljósi stefnu ríkisins um vistvæn innkaup og grænan ríkisrekstur sem ríkisstjórn Íslands samþykkti í apríl 2013 og í ljósi þess að nú þegar hafi verið sett*

umhverfisskilyrði um samgöngur¹ sem taka mið af tilskipun 2009/33/EB og nota skal við opinber innkaup á bifreiðum telur Umhverfisstofnun að tilskipunin sé innleidd og því þurfi ekki að innleiða eftir tilskipunarinnar með þeim hætti sem lagt er til í 3. gr. b í frumvarpinu. Umhverfisstofnun leggur þó til að ráðuneytið sendi erindi til stýrihóps um vistvæn innkaup og grænan ríkisrekstur um að farið verði yfir hvort einhver ákvæði vanti til að tilskipunin sé að fullu innleidd.

Með vísan til framangreinds leggur Umhverfisstofnun því til að ákvæðið 3. gr. b í heild sinni verði ekki fellt undir lög nr. 70/2012.“

Umhverfisstofnun ítrekar framangreinda athugasemd sína og leggur því til að ákvæði b-liðar 3. gr. í frumvarpinu verði í heild sinni fellt niður.

Verði ekki fallist á ofangreinda tillögu Umhverfisstofnunar vill stofnunin benda á að ákvæðið b-liðar 3. gr. á betur heima í lögum og/eða reglum um opinber innkaup. Að mati stofunarinnar samrýmist slíkt fyrirkomulag meginreglunni um samþættingu umhverfissjónarmiða við önnur sjónarmið auk þess sem slíkt fyrirkomulag er skýrara og fyrirsjáanlegra og því í betra samræmi við meginregluna um réttaröryggi. Þannig væri ákvæði að finna í sömu löggjöf og lægi beinast við að leita til þegar aðili hyggst á opinber innkaup á ökutæki og vantar upplýsingar um hvaða reglur gildi um slík innkaup. Ef tillagt ákvæði verður hins vegar fellt inn í lög nr. 70/2012 eru meiri líkur á að ákvæðið fari bæði framhjá þeim aðilum sem ber að fylgja ákvæðinu og framhjá þeim sem eiga hagsmuna að gæta að farið verði að ákvæðinu. Auk þess skapar tillagt ákvæði óvissu um hver fari í raun með eftirlit með framkvæmd ákvæðisins og beiting mögulegra viðurlaga vegna brota á ákvæðinu sem og óvissu um kæruleið ákvarðana sem fela í sér brot á ákvæðinu.

Þá vill Umhverfisstofnun benda á að stofnunin hefur ekki yfir að búa sérfræðipekkingu til að meta eiginleika bifreiða m.t.t. líftíma. Sé ákvæðinu ætlað að bæta við núverandi verkefni og hlutverk Umhverfisstofnunar og þannig færa hlutverk frá Ríkskaupum þarf slíkt að vera skýrt auk þess sem liggja þarf fyrir kostnaðarmat og fjárveiting vegna þess verkefnis verði tillagt ákvæði að lögum.

Óháð framangreindu vill Umhverfisstofnun benda á atriði varðandi orðlag ákvæðisins. Í stað þess að segja „yfir viðmiðunarfjárhæðum á Evrópska efnahagssvæðinu“ mætti til að auka skýrleika segja „yfir viðmiðunarfjárhæðum vegna skyldu til útboðs á Evrópska efnahagssvæðinu“.

Athugasemdir við greinargerð

Um kaflann: V. Mat á áhrifum

Í umfjöllun um áhrif bráðabirgðaákvæðis a-liðar 5. gr. frumvarpsins er talað um að fjöldi flugrekenda fari niður í fjóra. Umhverfisstofnun vill benda á að ekki er tímabært að fullyrða um endanlegan fjölda þeirra flugrekenda sem ber skylda til að skila losunarskýrslu og gera upp losunarheimildir. Endanlegt mat á því er nú í vinnslu og verður í fyrsta lagi ljóst eftir að tímafrestrir fyrir skil á losunarskýrslum og skilum á losunarheimildum eru liðnir. Samkvæmt fyrilliggjandi upplýsingum stofnunarinnar eru umræddir flugrekendur þó fimm talsins en sú tala gæti breyst eins og áður segir.

¹ Umhverfisskilyrði um samgöngur má finna á vefsíðunni vinn.is:
<http://www.vinn.is/pdf/samgonguskilyrði.pdf>

Neðarlega í umfjölluninni um áhrif bráðabirgðaákvæðis a-liðar 5. gr. frumvarpsins segir:

„Þá skal það tekið fram að flugrekandi í umsjón Íslands sem samkvæmt nýju gildissviði er undanskilinn skyldu til að skila skýrslu eða því að gera upp heimildir vegna þess að heildarlosun hans á ári er minni en 1.000 tonn getur að nýju þurft að skila skýrslu og gera upp heimildir ef hann eykur eða breytir flugstarfsemi sinni. Flugrekendum sem þurfa að skila skýrslu til Umhverfisstofnunar getur því fjölgat milli ára. Enn fremur getur flugrekendum sem þurfa að skila skýrslu fjölgat vegna tilkomu nýrra flugrekenda.“

Umhverfisstofnun vill benda á tvennt í þessari umfjöllun til að auka skýrleika. Annars vegar er í fyrri hluti hennar verið að vísa til flugrekenda án þess að geta þess að um sé að ræða flugrekendur sem eru ekki með flugrekstur í atvinnuskyni. Hins vegar að rétt hefði verið að bæta því við umfjöllunina að fjöldi þeirra flugrekenda, sem stunda flugstarfsemi í atvinnuskyni, sem þurfa að skila skýrslu og gera upp heimildir gæti breyst í takt við breytta flugstarfsemi flugrekandans.

Umhverfisstofnun vill jafnframt taka fram til að auka skýrleika að miðað við núverandi upplýsingar mun fjöldi flugrekenda sem skila ber skýrslu vegna losunar gróðurhúsalofttegunda fara úr 33 í fjóra til fimm á árinu 2015. Auk þess vill stofnunin ítreka það sem áður hefur komið fram í frumvarpinu að tölurnar um fjölda flugrekenda sem þurfa að skila skýrslu og gera upp heimildir í ár væru ekki orðnar endanlegar. Auk þess sem fjöldi flugrekenda sem þurfa að skila skýrslu, gera upp losunarheimildir og eiga reikning í skráningakerfinu getur tekið breytingum milli ára vegna breytrrar flugstarfsemi flugrekenda eða vegna tilkomu nýrra flugrekenda eins og áður hefur komið fram.

Virðingarfyllst

Hilda Guðný S.
Hilda Guðný Svavarssdóttir
Lögfræðingur

Birna G.
Adalbjörg Birna Guttormsdóttir
Teymisstjóri